

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslani, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inzeratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Pred početkom šolskega leta starišem naših otrok v okolici v predarek.

Nša občina, oziroma nje izvršujoča oblast, »glavni magistrat«, vzdržuje v slovenski okolici 3 javne ljudske šole z italijanskim učnim jezikom in sicer jedno v Barkovljah s 3 razredi, drugo v Škedenji s 5 razredi in tretjo v Rojanu s 4 razredi. Vse te raznoročevalnice za slovenske otroke je obiskovalo v minolem šolskem letu 545 otrok. Vrh tega ima šolsko društvo »Lega nazionale« dvorazrednico v sv. Križu, kjer je bilo kakih 80 otrok iz Križa in Nabrežine.

Izven italijanskega oddelka v Škedenji, kjer pa bi za vse italijanske otroke ondi zadostovala le 2 razreda, so vse te italijanske šole popolnoma odveč in nepotrebne! Na mestu italijanskih razredov morali bi biti slovenski! Onih 5 italijanskih otrok, ki se v resnici nahajajo v Rojanu, bi zamogli obiskovati šolo v Belvederju. — Večina laških redbin, bivajočih v Barkovljah, v Rojanu, na Greti in na Miramarski cesti, je imovita. Te ne zaupajo svojih otrok slabim kmečkim šolam, kakor sploh imenujejo oni vse šole tržaške okolice. Pošiljajo jih rajše v mestne italijanske šole in še rajše v o. kr. državne nemške ljudske šole. Rudečica »sramote nas zaliva, ko meramo priznati, da so skoraj vsi italijanski oddelki v okolici napolnjeni s slovenskimi otroci. Koliko bolj pa bi se morali sramovati oni zaslepljeni stariši, ki na tak način greše proti sebi in proti lastni krvi?! — Da bi se taki zaslepljenici ozirali vsaj na zle posledice in na ogromno duševno škodo, kije provzročajo svojim otrokom! Potem gotovo ne bi postopali tolikanj brezzmiselnost!

Ljudje Božji! Pomislite — onim nesrečnim slovenskim otrokom v laških oddelkih podajajo razne nauke laški učitelj v jeziku, katerega otroci ne umejo! Mnogo časa, vsaj nekoliko let, traja, dokler se je otrok privadil tujemu jeziku toliko, da zamore slediti nauku. Vsa ta leta pa so izgubljeni a zanj, med tem ko slovenski otrok, ki je vstopil na slovenski oddelk, zamore takoj slediti vsem naukom učitelja, ki mu govori v materinem jeziku!

Torej, okoličani, nikar ne silite svojih otrok v laške oddelke! Nikar jim ne otežujte učenja s tem, da tem nežnim bitjem kratite pravico, poslušati nauke v umljivem materinem jeziku! Nikar ne morite svojega rodu

in svoje krvi! Nikar ne pomagajte poitalijančevati okolice in pripravljati otroke v to, da vas bodo pozneje psovali s »ščavo«, da se bodo sramovali biti vaši otroci!

Nikar se ne dajte pregovoriti od oblast-nij, šolskih voditeljev, ali učiteljev, ako vas bi hoteli pridobiti za laške oddelke! Take mračnjake odločno zavrnite ter jim izjavite, da edino vi, kakor stariši imate odločevati, v katerem jeziku naj se uči vaš otrok!

Ako je vaš otrok, še predno je izpolnil 6 leto, dovolj razvit, ga mora voditelj tudi vsprejeti v šolo, samo, ako prinesete zdravniško spričevalo o dovoljni telesni krepkosti. Nikar se ne dajte o takih slučajih pregovoriti od voditelja, češ, da se otrok zamore vsprejeti le v italijanski oddelk! Temveč on ga mora vsprejeti v slovenski oddelk, ako vi želite tako!

Sploh precismo vas, okoličani, naznanite nam vsaki slučaj, ako bi kateri voditelj zahteval od vas, da vpišete otroka v laški oddelk!

Ravno tako nam naznanite vse take duhovnike, vaške načelnike in druge. Bomo že skrbeli, da ne bodo več na tak način lovili naših otrok za polnjenje laških razredov!

Po vseh slovenskih šolah okolice se marljivo poučuje tudi italijanščina in sicer od 2. razreda naprej. A to na podlagi materinega jezika. Torej je otrokom dano dovolj prilike, da se priuče tudi laškemu jeziku, in sicer boljše in lože, nego v italijanski šoli, ker jih poučuje učitelj, ki ume tudi jezik otroka. Laški učitelji pa že iz mržnje nočejo umeti našega jezika in se tudi nočejo toliko truditi s slovenskim otrokom, katerega ne morejo ljubiti že zaradi njegovega slovenskega rojstva!

Na italijanskih oddelkih se slovenščina zelo zanemarja. Ako je še uvedena v nekatere razrede, skrbje voditelji — kreature magistrata — da se jej odmerijo zadnje ure, ko so že otroci dobro utrjeni. Veliko slovenskih otrok na italijanskih oddelkih še onih ur ne obiskujejo, ker se jim zde nekako odveč. Na slovenskih šolah okolice pa se morajo vsi otroci učiti italijanščine. Tudi v tem se vidi enakopravnost Slovencev.

Dovolj jasno je, da je za okoličana velika sramota, pa tudi neprecenljiva škoda zanj, in še več za otroka, ako sili istega v italijanske razrede.

Namen teh vrstic je torej blag, pripraviti vse zaslepljenice na pravo pot. Okoli-

vesel, ko je prečital ti dve besedi, s katerih ni mogel dolgo odtegniti oči. »Torej se me vendar spominja in se nazivlja moja!« je govoril sam sebi. Kako mu je ugajalo... Siromak!... Bil je tako z malim zadovoljen in srečen.

Branimir je bil takoj uverjen, da je menjica glede svote krivotvorjena. Odšel je takoj v denarni zavod in si dal pokazati menjico. Njegovo strokovno oko je opazilo na prvi pogled, da so dopiski v številkah in črkah kasneje napravljeni. Pisava, da-si ista, ni bila iz istega peresa in iz istih potez. Ne da bi rekel niti besede, je uredil takoj stvar in odkupil menjico. Na Arturja ni držal nikdar mnogo, ali da je tako nizko padel, tega ni pričakoval. Njegove žene brat ni eksistiriral več zanj na tem svetu.

Melita je odgovoril takoj ljubeznivo in obširno. Pisal je je, da se je, žalibog, njena sumnja uresničila in da je Artur krivotvoril menjico. Ali prosil jo je, da o tem nikomur ne opomni niti besede in da tajnost ostane med njima.

Ko je Melita prečitala to pismo, je bila nemalo iznenadena. Ni se nadejala, da se bo on ob tem dogodku vedel tako kavalirsko,

čani! Vpišite svoje otroke v slovenske oddelke in zahtevajte tako tudi od svojih sosedov. — Rodoljube pa prosimo da čuvajo nekako nad onimi Slovenci, ki izdajajo svoj rod tujcem v pest, da tako sebe in svoje zatirajo duševno in telesno! V posebnih slučajih prosimo, da izroče iste javnosti potom tiska.

Ako te besede ne bodo glas vpijočega v pušavi in jih bodo okoličani primerno upoštevali in skušali spraviti zaslepljenice na pravo pot: tedaj bode namen dosežen in bodo morali italijanski oddelki po okolici pojenjati sami od sebe!

Izgredi v Zagrebu.

(Dopis iz hrvatskih krogov.)

Nočem razpravljati na tem mestu: ni o hrvatskem kraljestvu od Tomislava do Petra Součica († 1102); ni o srbskem carstvu, pod Lazarjem, ki je junaški poginil na Kosovem polju (1389); ni o bosanski državi pod kraljem Stjepkom Tvrdkom, ki se je, zapustivši bogomilsko »nevjeru«, oklenil katoliške vere († 1391). Nočem razpravljati niti o vprašanju, da-li so si v historiji za zapadno kulturo stekli večih zaslug »Chorbat« ali »Sorbi«. Slednjič: nočem razpravljati ni o hrvatsku ali srbsku one prebogate, prej čakavske, kasneje štokavske literature, ki je v Dalmaciji vzevala že pred pol milenija.

Ne! Tu se bom raje bavil z ideali, za katerimi na eni strani streme Srbi, na drugi strani Hrvatje...! Ne — izognimo se tudi temu, ker bi se o vprašanju, kateri ideal je »pametnejši«, mogla napisati cela biblioteka!

Zato preidimo takoj k stvarim, ki je danes toli aktuvelna.

Zakaj so bruhnili izgredi v Zagrebu? V Belemgradu vam naobražene osebe rade priznavajo, da so Hrvatje s prosveto že davno nadkrilili Srbe. V Zagrebu vam bodo naobražene osebe istotako drage volje priznavale, da so Srbi v trgovini in kupčiji podjetnejši in spretniji. Zagrebčani so (morda še preveč) ponosni na svojo kulturo, a ljudstvo hrvatsko vidi (pa brez zamere, ker navajam fakta) v srbskem trgovcu čifuta. Istotako važno je, da Hrvatje menijo, da so Srbi po mišljenju in čutstvomvanju Bizantinci, ali — kar je še huje — Grki! (Mi ne dajemo Hr-

»Alica ima morda prav, da sodim krivo o njem«, je mislila sama pri sebi ter vrgla Branimirjev list v kamin.

VI.

Nekoliko dni pred Božičem tega leta je prišla od Ele Branimirju radostna brzojavna vest, da je Melita srečno porodila sinčka. Ta vest ga je elektrizirala. Dobil jo je okolo poludne, a še le zvečer je mogel odpotovati in drugoga dne zjutraj dospeti v Orlovac. Tako dolgo je moral čakati, a z duhom je bil že pri detetovej zibki in pri postelji ljubljene žene. Bil je v takej ekstazi, da ni vedel, kaj dela. V hiši mu je bilo pretesno in šel je doli na ulico. Ljudje so hodili mimo njega, a med temi tudi marsikateri dober znanec, a on se je žudil, da ga niso ustavljali in mu čestitali.

Kei ni imel nobenega cilja je šel počasi na brzojavni urad, da bi naznanil očetu sređen dogodek. Razburjen in raztrešen, kakor je bil, je napisal na košček papirja kratko vest: »Dobil si sina, raduj se z menoj«.

Uradnik, kateri je dobro poznal starega Rudniča in Branimirja, kateri je vedel, da je stari Rudnič že nad deset let udovec, je dvo-

vatom ne pravo, ne krivo, ampak konstatujemo le, kaj oni »menijo«.)

Pojdimo dalje! V Belemgradu ni Hrvatov! Ali vsaj — kolikor je nam znano — niso nikdar ustanovili hrvatskega društva. Mimogredé bodi omenjeno, da katoliki v Belemgradu nimajo katoliške cerkve. V Zagrebu pa imajo Srbi svojo cerkev, imajo svoja društva, imajo »srbsko banko«, imeli so list »Srbobran«, kateremu je bila druga naloga braniti Srbe, a prva napadati Hrvate!

Kaj bi rekli v Belemgradu, ako bi se tam ustanovil »Hrvatobran«, kateremu bi bila prva naloga iz Belegagrada javljati svetu, da Srbov ni...?

Mi ne branimo nikogar, ampak samo tolmačimo. V to svrhu evo vam še nekoliko dejstev! Biskup Strossmayer je iz ozirov na Srbe akademijo umetnosti in znanosti v Zagrebu imenoval jugoslovansko! — Glasbenik F. Š. Kuhač je zbral narodne popevke v ogromno delo ter je isto iz ozirov na Srbe nazval jugoslovanskimi. Hrvatski književniki so do pred malo let pisali o književnosti »hrvatsko-srbski«, a v Dalmaciji se še danes drželnji jezik nazivlje oficijelno »srbsko-hrvatski«. Za Srbe pa je vse vsikdar in povsod samo »srbsko«.

Najhuje pa je, kar so Čehi, živeči v Hrvatski, izrekli v protestu, poslanem »Narodnim listom« v Pragi: Srbi nočejo v ničemer ni čuti za slovansko vzajemnost.

To je dokazal, da navedem samo par primerov, kongres žurnalistov prošlega leta v Dubrovniku, a tega leta v Ljubljani! No, ne treba nam iskati primerov v daljavi, ko jih imamo mnogo preveč tudi — v Trstu samem!

Morda bodo gospóda Srbi planili po koncu radi teh vrstic. Ali s tem ne bi dokazali, da so »vrednejši« od Hrvatov! Roko na srce! Naj pobijejo dejstva z dejstvi! Naj se pokažejo Slovane! Potem bomo tudi mi snemali kape pred njimi. Da, naj se pokažejo Slovane — kajti, kdor je slab Slovan, ta ne more biti dober Srb!

A zagrebški vodje naj malo odgoje svoje vojake, ako še kedaj mislijo podati se v boj. Mi se nadejamo vsakako, da drugi krat ne bodo udarjali po svojih najbližjih bratih!

Hrvat.

PODLISTEK.

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Drugi del.

V.

Melita je bila izven sebe, ko je prijala to usodno pismo. Oaa je res podpisala menjico kakor prvi girant, ali ta se je glasila na tisoč goldinarjev, a sedaj zahtevajo od nje, naj plača deset tisoč goldinarjev. Tako ni bila ona porokom, niti ni hotela plačati tako velike svote.

V velikej zadregi, ki jo je zadela tako nenadoma, je napisala list Branimirju, kateremu ni bila pisala ves čas, odkar sta bila ločena, niti črke. V listu mu je priobčila vse natanko, kar je vedela o tej menjici in ga priščno prosila, naj stvar kar takoj pregleda, ker ona je v velikem strahu, da ne bi bil Artur menjico ponaredil. Branimir je razvil del iz vsake besede lista, in iz večkratnih popravkov, da je bila silno razburjena, ko je pisala pismo. To ga je ganilo! Podpis na listu se je glasil: »Tvoja Melita«. Bil je ves

mil o resničnosti te vesti, vrnil se je k Branimirju in pokazal na besedo »sina«.

»To je najbrže krivo!«

Branimir je pogledal na papir in zažarel v obrazu.

»Na vsaki način je krivo, to se ve!... Zamenjajte, prosim vas, z besedo »vnuka«.

»To sem si takoj mislil!... Čestitam!«

»Hvala vam!« se je zahvalil Branimir s srečnim smehljajem na obrazu. Ta uradnik je bil prvi, kateri mu je čestital, in to čestitanje mu je storilo dobro.

Ko se je vrnil domov, se je spomnil, kar je popolnoma pozabil, da ima namreč v hiši telefon, s katerim more obvestiti najbližje znanee in prijatelje, da se mu je rodil sin. Po obedu je neprestano pri telefonu in je javljal prijateljem radostno zgodbo ter sprejemal njihove častitke. Grof Slavomir in Alica sta bila prva, katera je obvestil.

Čas je med tem tekel in Branimir se je moral odpraviti na pot. Komaj je pričakal čas, ko je mogel sesti v svoj posebni spalni coupé. Misli je, da vso noč prespi lepo in da pride svez v Orlovac. Ali ta krat ni mogel nikakor zadremati. Sicer je spal v coupé-u

Politični pregled.

V Trstu, 6. septembra 1902.

Deželni zbor Kranjski. Ker vse kaže, da ne pride do sporazumljenja med obstoječimi tremi strankami glede sklicanja deželnega zbora, oziroma jamstva za mirno razpravljanje, hoče »Information« vedeti, da se vlada slednjič odloči za razpuščenje. Ako pa pride do tega — tako ugiblje ta vir — ob času, ko naraste med prebivalstvom nezadovoljstvo, ker so vsled zaključanja deželnega zbora izostali krediti in subvencije, utegne se zgoditi, da se nade katoliške narodne stranke ne uresniči v toliki meri, kakor se ista nadeja sedaj.

Položaj v Zagrebu. — Včerajnji »Obzor« piše, da je izjava zagrebških Srbov ali kakor jih imenuje on pravoslavnih someščanov, jako pomirljivo in blagodejno uplivala na meščane in da se je takoj začelo vračati v mesto mirno razpoloženje. Hiše so se na to jele kititi zastavami in v kratkem je bil ves Zagreb v zastavah. Vzdržuje se še vedno vest o odstopu župana Mošinskega, zatrjuje se nadalje, da odstopita tudi šef policije Katkić ter državni pravdnik Gjurčić.

Iz Zagreba se je odpeljal včeraj zjutraj jeden batalijon pešcev v Brod na Savi, kjer da so se vršili veliki izgredi.

V Zagrebu samem pa je vladal včeraj popelen mir. Srbskega dramatičnega igralca Maskovića, ki je vskliknil množici, katera ga je insultirala: »Kaj hočete nam? Pojdimo raje združeni proti Madjarom!« so oblasti iztirale iz Zagreba.

Oporeka se vesti, da bi bili srbski igralci pobegnili iz Zagreba, marveč jim je intendantica dovolila desetdnevni dopust, dokler se pomirijo razburjeni duhovi.

Iz Budimpešte poročajo, da so se pred sinoči tudi v Sisku vršili izgredi. Demonstrantje da so s kamenjem napadli orožnike, kateri so odgovarjali s streljanjem in ranili štiri osebe.

Cesar Viljem — apostol miru in bratoljubja. Mi ne vemo, da-li njegovo nemško Velikanstvo cesar Viljem čita sprti razne nemške več ali manj »svetovne« liste. Ali če jih čita te dni, težko, da se more vzdržati nasmeha, ko čita črno na belem, kako je prišel te dni v Poznanj kakor apostol miru, kakor plemenit vladar, ki z jednako ljubeznijo v svojem skrbnem očetovskem sicu objemlje vse svoje podanike, tudi nemške, tudi — Poljake.

Cesar Viljem ljubi skoke v svojih mislih in v svojih nastopih. Kjer se je prikazal bodi ob veseljih, bodi ob žalostnih prilikah, je senzacija gotova. Oa je mnogostran. Za vsako priliko ima svojo posebno in osebno enunciacijo, ki pa navadno vzbuja vzgledavanje, ker vsikdar prinaša kaj novega, nepričakanega.

Nedolgo temu je spravlil ves svet v gibanje, ko je v Marienburgu spuščal strele na svoje podanike poljske narodnosti. Nositelji in slavitelji katoliške politike v Poznanju širom nemškega sveta so zagnali huronski krik divjega veselja na tem, da je njihova politika dobila pečat odobrenja z najvišjega mesta doli, dočim je ves ostali svet gledal sladko in trdo kakor doma v postelji, ali danes je bila njegova razburjenost tako velika in silna, da je ni mogel prevladati.

Na zadnji železniški postaji ga je čakala njegova kočija, v katero je hitro sel. Za čuda ni čutil niti najmanjše zaspanosti ali utrujenosti. Kočijažu je zapovedal, naj požene nekoliko hitreje nego navadno. Bila je suha zima. Na planini se je videlo nekoliko velikih zaplat snega, ali v ravnini ni bilo niti sledi o njem. Hladni sever je bril oistro od Drave in Branimir se je moral dobro zaviti v svoj dragoceni, z bobrovino podšiti kožuh, da ni ozebel. Čim bolj se je pomikal proti Orloveu, kjer ga ni bilo nad pol leta, tim močnejše mu je bilo srce od razburjenosti in nestrpljivosti. Danes se mu je zdela ta pot od železniške postaje do Orlovca mnogo daljša nego navadno. Naposled je prišel v vas Orlovac. Branimir je zakričal kočijažu: »Poženi hitreje!«, kar je ta takoj tudi storil, da-si je tudi do sedaj oistro poganjal in z napotom zadrževal konja, katera sta bila radi mraza nervozna in sta drvila brez prestanka. Za nekoliko mirut je obrnil kočijaž kočijo na pot k orlovskemu parku in za malo časa evo kočijo pred dvorom, kjer je obstala pod stopnicami altane.

(Pride še.)

potrto in osupneno, vprašuje se, je-li to mogoče, je-li mogoče, da vladar stopa se svojih višav doli med množico kakor klicar na boj, na medsebojno mržnjo...! Je-li mogoče, da je vladar tako govoril svojim podanikom, ki sicer niso njegove krvi, ki sicer res nosijo v svojem srcu spomine na preslavno minolost svojo, na slavo svojega rodu, na nekdanje dneve sreče v moči svoji, ki so pa vendar že na nešteti bojišnih prelivali kri za dinastijo istega vladarja in ki tudi v sedanosti ne zahtevajo ničesar, kar ne bi bilo zjednjivo s podaniško zvestobo, ker ne zahtevajo drugega nego da smejo živeti svoje življenje?! Da, svet je strmel na tedanem nastopu cesarja Viljema v Marienburgu proti poljskim podanikom in ni mogel tega nastopa umeti drugače, nego da je cesar svojim Poljakom napovedal sodbo za neizprosno raznarodenje. Malo tednov je minolo od tega in isti cesar je v Poznanju izbral manje trde besede in je celo apostrofiral — nenavzoče Poljake, da jim nikdo ne misli jemati ni katoliške vere, ni narodnosti...

Te — besede so zadoščale, da ga nemški listi postavljajo v luč najdobrejšega, najmilejšega vladarja, pravega apostola miru in bratoljubja. Za strelami iz oblakov se je vtilo na Poljake malo olja — besednega seveda. Bolj v ceno cesar Viljem ni mogel priti do tega, da nemški listi v svojih — legendah o njem tako lepo združujejo blesk strogega bojvnika z milino luči blagega vladarja. Saj besede so v ceno, kaj ne!

Mi bi si morda smeli domnevati, da je tudi malce dunajska želja ulivala pomirujočega olja v valovje bojevitosti in ostriosti cesarja Viljema. Kajti besede, ki so padle v Marienburg, niso mogle ravno prijetno zveneti na Dunaju, kjer se poljski glasovi jako točno vodijo v računih. In avstrijska vlada čuti v vseh kosteh, da se bliža — z Ogersko. Ob takih časih bi utegnili postati nevarno kako razburjenje Poljakov...! Saj nočemo nič trditi, ali možno je vendar, da so tudi na Dunaju tako malce poprosili...

In beseda ni konj, si je morda mislil cesar Viljem, in tem laglje, ker beseda danes — ne veže. Cesar Viljem je zatrdil z besedo, da Poljakom ne misli nikdo jemati ni vere ni narodnosti. Sicer pa je dopuščal, da njegovi uradniki delajo narobe, da je poljski jezik izključen iz vseh in tudi najnižih učilnic, da ga ni smeti ni privatno poučevati, da poljski otroci niti Boga ne smejo moliti v svojem jeziku, da oblasti notri med Poljaki rabijo izključno nemški jezik in da se vsaki najrahljeji dih naroda življenja Poljakov smatra kakor zločin, radi katerega se polnijo ječe... Sicer pa nikdo ne brani Poljakom, da ostanejo Poljaki... kakor bi rekel kdo: jaz te nikakor ne silim umreti od gladi, ali — jesti ti ne dam!

Zato pa apostolski nastop cesarja Viljema v Poznanju brzokone ostane brez posebnega utisa na Poljake. Pač pa čitamo v listih, da je na Poljake — izlasti na gališke in ruske — napravilo kaj ugoden utis dejstvo, da se ob navzočnosti cesarja Viljema v Poznanju ni oglasil tam noben ruski veliki knez in noben avstrijski nadvojvoda!

Smrt Rudolfa Virchow. Včeraj popoldne je umrl v Berlinu znameniti učnjak profesor Rudolf Virchow v 82. letu svoje starosti. Pred dvema leti je Virchow padel in si zlomil nogo. Noga mu je bila potem kolikor toliko ozdravela, s telesnimi močmi pa je šlo od tedaj naprej vedno navzdol. Pokojni Virchow je slovel kakor zdravnik in politik. Urejeval je od 1847. l. naprej od njega ustanovljeni medicinski strokovni list in izdal več znamenitih medicinskih knjig.

Tudi v političnem življenju se je nenavadno odlikoval in bil navdušen pristaš liberalizma in demokratizma, priznan sociolog in finančnik ter jeden najnevarnejših nasprotnikov Bismarck a. Nasprotstvo med obema politikoma je bilo tako oistro, da bi bilo jedenkrat kmalu prišlo do dvoboja, da niso druge odlične osebe posegle energično vmes.

Virchow se je porodil l. 1821 na Pomorjanskem. Sodé po njegovem slovanskem priimku in slovanski domovini, pretakala se je torej tudi po žilah tega duševnega velikana — slovanska kri.

Italijanski socialistični kongres. Včeraj so pričeli prihajati v Imolo, kjer se bo vršil italijanski socialistični kongres, delegati iz vseh strani Italije. Sodi se, da jih pride na kongres kakih tisoč. Od voditeljev

došli so že Ferri, Turati ter Kuličova. Costa se seveda tudi nahaja tam, ker je ta rojen in tudi tam biva. Opriliki kongresa je vojaška posadka v Imoli pomnožena ter je došlo tjakaj mnogo redarjev in orožnikov. Kakor je Costa ustanovitelj laškega socializma, tako je tudi njegov rojstni kraj Imola ob jednom tudi zibelka istega socializma.

Rimska »Tribuna« pravi, da so vsi poročevalci, ki so določeni za ta shod, složni v tem, da treba spreneiti vse, a nobeden izmed njih da ne ve, kje treba pričeti?!

Sreča v nesreči. Danes zjutraj ob 9. uri in pol je na trgu pred vojašnico neka kočija povozila dečka Josipa Orla iz Tomaja, ki je vozil na svojem vozičku prazne vrče za mleko. Deček je prišel pod konje in pod voz, a na čudo se mu ni zgodilo ničesar. Pač pa mu je kočija potrla voz in vrče. Nesreča se je zgodila, ker so se konji splašili. Kočija je bila vsa razbita in se je ustavila med kamenjem, pred bodočim »Narodnim domom«, kjer ravno popravljajo kanal.

Tržaške vesti.

Visoko odlikovanje. Ruski car je podelil mornarskemu stotniku Alojziju Šusteršiču red sv. Ane z vojno dekoracijo. V dotičnem ukazu utemeljuje car to odlikovanje z besedami:

»V znamenje svoje naklonjenosti nasproti vam ter za Vaše izredno sodelovanje o nasokoku na trdnjavo Peitang«.

Stotnik Šusteršič je brat odvetnika dra Šusteršiča.

Imenovanje v šolski stroki. Minister za nauk in bogočastje je imenoval suplenta na drugem državnem gimnaziju v Ljubljani, Ivana Kostiala, glavnim učiteljem na učiteljski v Kopru.

Ljudsko štetje. Pišejo nam: Naši pre — ljubljani laški gospodje ne nikdar in nikjer ne vidijo. O zadnjem ljudskem štetju v mestu in okolici so nas naštel — tako vsaj se zatrjuje — celih 26 tisoč! A da nas niso še manje, zgodilo se je to le vsled tega, ker so se marsikateremu magistratnemu pisarju tresle hlačiče pred — metlo slovenskih žena, ako bi se bil isti toliko spozabil, da bi bil dotično zavedno slovensko družino zapisal za laško. 26 tisoč nas je torej tu takih, ki smo znali pokazati zobe in ki se ne plašimo mogočnih laških gospodov.

Leta 1901. dne 6. januarja smo se sami štel in dokazali smo vsemu svetu, da Trst ni laški, da do Trsta nima pravice naša ljuba mati Italija.

Tudi v nedeljo dne 14. t. m. moramo na shodu pri sv. Jakobu nekoliko pregledati svoje bojne vrste, to bodi nekaka revija. Prepričati se moramo z dostojnim nastopom, koliko so nas še pustili naši »ljubi« Lahi živih!

Zato pa naj vsakdo, komur je kaj maril na tem, da pridemo tržaški Slovenci do svojih pravic, do lastnih slovenskih šol, da manifestujemo svojo existenco, stori v nedeljo dne 14. t. m. svojo dolžnost.

Za nedeljo dne 14. t. m. kliče nas narodna dolžnost na shod k sv. Jakobu! Kličejo nas naši nedolžni otročiči, ki nočejo biti sinovi, ne matere Germanije in ne matere Italije!

Otročiči, ki hočejo ostati zvesti sinovi lastne matere! Kliče nas na ta shod naša lastna korist, boljša bodočnost naših otročičev.

A na ta škod nas kliče tudi duh naših pradedov. Na višini sv. Justa je stal nekdanj ponosno Slovenec — a sedaj ga nočejo več sedaj so ga se silo zapodili z one toli priljubljene nam višine!! Naši pradedje so znali braniti svoje pravice tam gori, — a mi njih nasledniki?!

Pokažimo torej v nedeljo dne 14. t. m. z obilno udeležbo, da tu smo tudi mi gospodarji, neš Bug in naši carji!

Dirka za pravico. Mi bežimo, da bi ujeli svoje pravice, drugi pa beže žajo pred nami še hitrejših nog, nego jih imamo mi!

To bi bilo menda najprimerneje označenje za borbo, ki jo bomo mi z vladnim zistomom!

Če to, kar velja za žensko, velja tudi za e. k. davčni urad v Pazinu, potem mu pa že ne moremo čestitati temu slavnemu uradu. O ženskah se govori, da so tiste najboljše o katerih se najmanj govori. Poledica: tiste niso dobre, o katerih se mnogo govori. O e. k. davčnem uradu se pa res — mnogo govori! Gotovo veliko več, nego bi bilo potrebno in koristno za njega ugled med narodom.

Take animoznosti proti našemu ljudstvu in našemu jeziku je ne najdeš z lepa na katerem državnem uradu. Ne z lepa, ne z grda, jih ne izprosiš in jih ne prisiliš, da bi ti kaj napisali ali pritrčili v tvojem jeziku. Odurni in osorni ti postajajo ti uradniki, plačani iz žepov davkoplačevalcev, ako jim prihajaš z — insinucijo, naj bi napisali besedico v jeziku, ki ni italijanski.

To se jim vidi nezaslišano, nečuvono, drzno, ako v okraju, ki je po 93% hrvaški, zahteva Hrvat, naj bi na državnem uradu občevali znjim in hrvaškem jeziku. Na tem uradu smo dobivali in dobivamo še mnogo izgledov, kako v nas princip enakopravnosti in spoštovanja do državljana v od strani državnih uslužbenec v, kar ne more z nedolžnega, potrpežljivega in mrtvega papirja v prakso v življenje!

In najlepša harmonija med uradniki na rečenem davčnem uradu je že od nekdanj tradicijsalna. Divnejega soglasja si niti ne morete misliti, nego je soglasje med davčnimi uradniki v Pazinu v — antagonizmu proti nam! Eden misli kakor drugi, eden čuti kakor drugi, eden dela tudi kakor drugi.

Tradicija je to. In če je že kaka sprememba, je na slabše. To smo videli te dni. Tamkaj je bil nameščen neki pristav, katerega je mogla le najhuja sila pritiskati, da je spregovoril besedo po hrvaški, in še to — to se umeje — slabo. Moža so premetstili sedaj in na njegovo mesto poslali drugega moža, ki pa še toliko ne zna, ki ne umeje ni besedice hrvaški.

V označenje tega slavofobnega zistema pripominja »Naša Sloga«: »Ako zahtevamo uradnikov, večjih našemu jeziku, nam odgovorjajo: Nimamo jih! Če pa kateri naš mladenič prosi, naj ga vsprejmejo za praktikanta, pa dobiva odgovor: Nočem o te! — In tako dobivamo vedno in povsod — e. k. Italijane!«

Da, to je tisti circulus vitiosus, v katerem se vrtimo neprestano in iz katerega se ne moremo rešiti: če zahtevamo, naj uradi občejuje z nami v našem jeziku, nam odgovarjajo, da nimajo slovensčine zmožnih uradnikov; če vprašujemo potem, zakaj da jih nimajo, odgovarjajo, da slovenskih kompetentov sploh ni; a če zahtevamo svojih šol, kjer bi se vezbali in izobraževali naši ljudje, pa niti ne rešujejo naših ulog in rekurzov!

Ras, človek že zastoj išče pravo besedo v označenje tega zistema: zistem je kriv, da ni dovolj naših aspirantov za državne službe; ako pa tožimo, da ni dovolj naših ljudi po državnih uradih, pa se izgovarja isti zistem, da — ni aspirantov!

Tako se vrtimo neprestano dalje v tem kolobarju: mi se lovimo za svojo pravico, državni uradi pa beže žajo pred nami...! Kedaj se vendar enkrat neha ta dirka za — pravico?

Pasquale Villari v Trstu. Te dni nahaja se v našem mestu predsednik italijanskega irredentističnega društva »Dante Alighieri«, senator in bivši italijanski naučni minister, Pasquale Villari. Brzkone je ta Villarijev prihod v zvezi z občnim zborom italijanskega političnega društva, ki se bo vršil jutri v Piranu.

Prosimo pojasnila. Na naši osrednji pošti se odpirajo vsi uradi ob določenih urah. Nekateri ob 8. uri, drugi ob 9. uri.

Izjemno dela le urad za oddajanje časnikov. Nekedaj se je ta urad odpiral točno 8. uri; in ako je imela pošta zamudo, se je to javilo čakajočim strankam. Sedaj se pa odpira ta urad kakor nanaša prilika, nikdar pa ne ob 8. uri. Premnogokrat celo ob pol 9. uri. Mi želimo in znamo vsi, ki imajo posla na tem uradu, da bi se isti odpiral ob 8. uri. Ako je morda premalo osebja za točno postrežbo strank, naj se isto pomnoži, oziroma zamenja z mlajšimi močmi. Red, ki vlada sedaj na tem uradu, ni strankam v korist in ne povišuje ugleda e. k. pošte.

Žalostno! Pišejo nam: Vsako, tudi malo mestece ima določen prostor, kjer morejo meščani kupovati iz prve roke, to je naravnost od kmeta.

Pri nas v Trstu pa niti tega nimamo. Ako hoče kdo kaj kupiti iz prve roke, mora na trg najpozneje ob 5. uri zjutraj, kajti ob 6. uri že preganjajo ravne izmučene kmete iz kraja v kraj, tako, da reveži ne znajo, kam bi postavili svoje trudne kosti in kar imajo za prodaj! O ene strani preganjajo reveže stalne branjevke, ki morajo plačevati svoje prostore in so torej opravičene v tako

postopanje. Od druge strani so Čočoti z raznimi bučami in drugimi pripeljanimi pridelki. Od tretje strani so pa mestni redarji, ki kaj ognjevitno vrše svojo službo, ko treba slovenskega kmeta proganjati s persekucijami! — Kam naj gre ta revni kmet in kje ima do-ločen prostor — tega še magistratovci sami ne vedo! To je žalostno za naše mesto in za njega sedanje gospodarstvo.

Nadvojvoda Fran Ferdinand — admiral. Iz poročil o vojaških vajah oziroma o bivanju Njeg. Veličanstva v Istri so posneli že čitatelji, da je naš prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand imenovan admiralom naše vojne mornarice. Zabeležiti je še, da je nadvojvoda Fran Ferdinand po pokojnem nadvojvodu Ferdinandu Maks, (cesarju Maksimilijanu) prvi nadvojvoda, kateremu je bila podeljena stopinja admiral. — Baron Spaun je bil do sedaj edini aktivni admiral, dočim žive trije admiralji v pokoj.

Je-li mogoče to?? Za sinočnje izdanje svoje si je glasilo Žida Mayer-ja — privoščilo »telegram« iz Zagreba, v katerem pravi, da so si Zagrebčani naročili slovenskih delavcev iz Ljubljane in iz Trsta — v pomoč proti Srbom!!!

Kako je to mogoče? Isti židovski organ trdi vedno, da v Trstu ni Slovencev! Če jih ni — je-li potem mogoče, da so ti neobstoječi Slovenci šli sedaj celo v Zagreb na pomoč???

Umetnost je torej vprašanje: kedar laže »Piccolo«: ali takrat, kadar govori, da v Trstu Slovencev ni, ker da je to izključno italijansko mesto; ali pa laže tedaj, kadar govori, da tržaški Slovenci hodijo celo v daljnja mesta sodelovati na izgrede?

Kdaj laže? Laže pa, na vsaki način! To smo hoteli konstatirati!

Otvorjenje železniške proge Trst-Opčine. Včeraj je komisija v drugič pregledala to železniško progo ter jo slednjič vendar našla v redu. Na podlagi tega izdalo se je dovoljenje, da se sme zaprijeti promet. Otvoritvena vožnja bo v sredo, dne 10. septembra.

Ženski licej se odpravi v Pulji začetkom tega šolskega leta.

Vpisovanje otrok v otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metodija v Rojano bo jutri, v nedeljo in v ponedeljek od 10. do 11. in pol ure predpoludne v prostorih otroškega vrtca v Rojano. Otroci, spremljani po stariših, imajo prinesiti seboj, a) krstni list, b) spričevalo kozie in c) spričevalo o zdravju na očeh.

Uzoren oče. Svoječasno smo poročali o nekem Angelju Constantiniju, ki je tako opijanil svojega sina, da so ga na pol mrtvega in proti očetovi volji morali peljati na zdravniško postajo. Constantini je takrat skrajno arogantno nastopal toliko proti onim, ki so mu prigovarjali, naj pelje sina na zdravniško postajo, kolikor pozneje proti zdravniku samemu. Policijski komisar Szekely je poklical brezvestnega očeta k sebi in ga izprašal o tem dogodku. Constantini je tajil, da bi bil on opijanil svojega 14 letnega sina, več priča pa je izpovedalo ravno nasprotno, vsled česar je komisar Szekely prijavil Constantinija tukajšnjemu okrajnem kazenskem sodišču, kakor tudi pupilarni oblasti.

Radi ljubosumnosti. Ivan in Marija V. stanujeta v ulici Molino a vapore sta še malo časa poročena, a še manje časa živela sta srečno skupaj.

Mož je postal nasproti svoji mladeji so-progi hladan in oduren in po dolgem poizvedovanju izvedela je Marija, da se je njen mož zaljubil v neko 20 letno Viktorijo S. — Ker so bili vsi njeni poskusi, da bi si zopet pridobila srce svojega soproga, brezuspešni, sklenila je končati si svoje mlado življenje. Včeraj popoldne kupila je v nekeji mironilnici steklenico karbolne kisline in se vračala domov, kjer je nameravala s to kislino zastrupiti se. Na lesnem trgu pa je slučajno srečala svojo tekmovalko, Viktorijo S., kar je samomorilno kandidatinjo tako razkačilo, da je zagnala stekleničico s tako silo nasprotnici v obraz, da se je stekleničica razbila in je kislina isti po obrazu in po vratu ožgala kožo. Viktorijo so na to odvedli na zdravniško postajo, Marijo V. pa na policijo in od tam v zapor.

Aretiranje. V Port Saidu ulovili so 29-letnega Roberta Citterja iz Trsta. Citter je bil svoječasno uradnik v tukajšnji tovarni rastlinskih olj in je zakrivil na škodo iste več sleparij, ki znašajo skupaj kakih 3000 kron. Včeraj so ga na lloydovem parniku »Nadvojvoda Fran Ferdinand« pripeljali v naše mesto in ga tu spravili v zapor.

Dražbe premičnin. V torek, dne 9. sept. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica del Boscio 14 in ulica del Volto 2, hišna oprava in krčmarska oprema; ulica delle Beccherie 5 I. n., hišna oprava; ulica Ghega in ulica Miramar 3, prodajalnična oprava, jestvine; ulica Giulia 14 A vrata 5, majhna omara; ulica Punta del Forno 1, II. stop., hišna oprava; ulica Torrente št. 10/III hišna oprava; ulica Pietà 11, vozi, konji in drugo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 25.97 ob 2. uri popoldne 30.9 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763.3 — Danes plima ob .04 predp. in ob 11.35 pop.; oseka ob 5.19 predpoludne in ob 6.03 popoldne.

Društvene vesti.

Jutri torej vsi na slavnost otvoritve lastnega dekliškega doma v Ročol! Še enkrat torej polagamo na srce našim rodoljubkam, naj prihite vsi, vsi, da se čim častneje završi ta naš dan. Ta dan prinese nam nov dokaz, da smo tukajšnji Slovenci in Slovenke vsi ena duša, da se vsi, brez razlike stanu, brez razlike spola in starosti, družimo ko gre za našo stvar domovinsko!

Naj se le nasprotniki jeze, naj le pišejo nemške novine v Berlinu o naših postajankah! Tega se moremo mi le veseliti, ker je znak, da še smo dobri stražarji tu na obali Jadranskega morja, stražarji, ki jim hočejo zabranjevati, da se ne bodo širili in si osvajali našo zemljo in našo last!

Pomemben bo ta dan, ko naša dekleta dobe svoje zavetišče. Sedaj še le bo zavod lahko deloval ter napredoval v svojem delokrogu, ker mu bodo odgovarjali potrebni prostori. — Do sedaj smo bili v stiski v vsem.

Torej zabave bo dovolj, prostora dovolj, pijače dovolj. Vsi torej jutri v Ročol! Na veselo svidenje!

Za jutrajšnji bazar je darovala gospa Ivanka Epple krasno in fino vazo za sladkor. Gospod Ludovik Batista fino stensko garaituro za pisenski papir. Upamo da se naše rodoljubke še odzovejo z darovi.

Za jutrajšnji bazar za zavod sv. Nikolaja so darovali: gospa Viktorija Lah šivalno garnituro, gospa Franja Bradelj lep košek za sladčice, g.a Norbeta Ružička porcelanasti košek za cvetice in galantarijo za pepel, g.a Ivanka Krže lepo garnituro za pivo, g.a Kenda Katy 6 K, g.a Kodelja Nežika 2 K, g. Turk Josip, posestnik v Škorklji 6 kron.

V ponedeljek vsi v Barkovlje. Kakor že večkrat objavljeno, priredi ženska podružnica sv. Cirila in Metodija v Rojano v ponedeljek svojo prvo veselico v barkovljan-skem »Narodnem domu«. Čisti dobiček je namenjen otroškim vrtem v Rojano in na Greti. Koliko dela imata ta dva otroška vrta, da obvarujeta naše otroke proti legiti-mnim otroškim vrtem, ni treba tukaj praviti, ker cenj. čitateljem je to dobro znano.

Naša dolžnost je torej, da z vsemi svojimi močmi podpiramo to društvo ter da se v ta namen udeležimo te veselice. Na veselo snidenje torej v ponedeljek v Barkovljah. Začetek veselice ob 5. uri pop. Ustopenina na veselico 25 nč., otroci upeljani po stariših so vstopnine prosti; k plesu 1 K za možke in 25 nč. za ženske.

Pevsko društvo »Kolo« se odpelje jutri popoldne ob 2. uri 40 minut iz državnega kolodvora pri sv. Andreju do Boršta. Pevke in pevci naj pridejo na kolodvor najkasneje do 2 in četrt.

Vesti iz ostale Primorske.

× **In takov je naš zistem!** V italijansko šolo na Voloskem se je letos vpisalo vsega skupaj 28, reci osemindvajset otrok. A med temi jih je le 5, reci pet Vološčakov. Vsi drugi so tujei. Sedaj pa le čujte, pa ne strmite nikar, ker ne smete pozabiti, da govorimo o našem vladnem zistemu! Za teh 28 otročičev sta nameščena 1 učitelj in 1 učiteljica, za 90 hrvatskih otrok pa — mora skrbeti družba sv. Cirila in Metodija!

Čitatelji, sedaj pa si mislite svojo, kakor si jo mislimo mi!

× **Razstava oziroma premovanje goveje živine,** naznanjeno tudi v tem listu, vršilo se je v Podgradu dne 1. septembra letos. Na tej razstavi so sodelovali: predsednik ekrajne gospodarske zadrage Podgrad, gosp.

Anton Rogač, dekan v Hrušici, kakor predsednik osnovnega odbora v družbi še dveh členov istega, gg. Josip Prebilič, posestnik iz Pasjaka in Ivan Stančič iz Brezovice; kakor razsodniki pa so bili: pooblaščenec deželnega kulturnega sveta za Istro: gospod Vittorio de Franceschi iz Gologorice; pooblaščenec c. k. namestništva: gospod Ramiro Cella, c. k. okrajni živinozdravnik v Voloskem in pooblaščenec okrajnih gospodarskih zadrug političnega okraja voloskega: gospod Ivan Bubnič, posestnik v Obrovu.

Priganih je bilo goved iz podgrajske, materijske in jelšanske občine skup 14 bikov, 7 krav in 15 junic. Od teh pa se je prepustilo k klasifikaciji 10 bikov, 5 krav in 9 junic, po čemer je lahko soditi, da je bila vsa razstavljen živina večinoma lepo izrejena, da si je za to ravno zdaj najneprimernejši čas. Po izvršeni klasifikaciji prisodila so se ter takoj izplačala sledeča darila potem, ko se je še določilo, da se število daril za bike poveča od 5 na 6 in sicer:

A. za bike:

I. darilo Antonu Zidarič iz Podgrada 33—23 jednot — K 90;

II.a) darilo Josipu Kakovič iz Ritomec 1—22 jednot — K 80;

II.b) darilo Ivanu Dodič iz Javorija 30—22 jednot — K 80;

III.a) darilo Ivanu Ceglar iz Javorija 22—21 jednot — K 60;

III.b) darilo Antonu Mihalič iz Podgrada 63—20 jednot K 60;

IV. darilo Andreju Sluga iz Brezovice 17—18 jednot — K 30.

B. za krave:

I. darilo Josipu Prebilič iz Pasjaka 48—23 jednot — K 50;

II. darilo Francu Gombač iz Podgrada 60—22 jednot — K 30;

III. darilo Ivanu Mahne iz Tater 29—22 jednot — 20 K.

C. za junice:

I. darilo Štefanu Vatovec iz Brezovice 19—24 jednot — K 50;

II. darilo Ivanu Stanič iz Podgrada 93—22 jednot — K 30;

III. darilo Josipu Stanič iz Podgrada 24—21 jednot — K 20.

Skupna svota daril K 600.

Vrhu tega priznale so se in takoj izplačale odškodnine za priganje živine iz oddaljenih krajev — za vsako glavo po 2 kroni — 11 gospodarjem, katerih živina se je bila sicer prepustila k klasifikaciji, a ni bila premovana, na kar se je premovanje zaključilo ob 1. uri in 20 minut popoldne ob splošni zadovoljnosti, da je ta razstava mimo prejšnjih pokazala izredno lep vspeh v pospeševanju umne živinoreje v našem sodnem okraju: zadnjih letih.

Vesti iz Štajerske.

— V Ptuj se je vršil v sredo dne 3. septembra t. l., veleznameniti shod proti alkoholizmu, kojega se je udeležilo vse učiteljstvo ptujskega okraja. Shodu je predsedoval c. kr. šolski nadzornik, poročal pa je dr. R., profesor na tehniški višji šoli v Gradcu. Zastopal je stališče absolutne abstinence — tudi jabolčničina je po njegovih izvajanjih strup — ter svoje trditve podkrepil z neovrznimi dokazi. — Sklenilo se je enoglasno, ustanoviti — društvo abstinentov v ptujskem okraju.

— **Nemško gospodarstvo** v Celju. Občinski odbor v Celju je dne 22. avgusta razpravljal o občinskem gospodarstvu z namenom, da bi odstopivšega župana Stiegerja razbremenil.

Iz računov je razvidno:

Mesto se je leta 1901 zadolžilo skoro za toliko, kakor nesejo mestne doklade. — Mestna klavnica je bila pasivna z 9845 kron 11 st. Za mestne »vrednostne in zadolžnične papirje«, t. j. za obresti mestnih dolgov se je izdalo 39.378 kron 67 stot. in mestna brnilnica je odpustila mestu obresti 35.000 K torej skupaj 74.378 kron 67 stot. Iz tega vidimo, da je mesto dolžno bilo leta 1901 okroglo pol drugo milijon kron.

— **Svojo ženo zabodel** je z nožem štirikrat v prs posestnik Fran Lenartič iz Rihtarovec. Rane so smrtno nevarne. Zaklati je hotel na to tudi lastnega 2-letnega otročiča, a na srečo je prihitela dekla in preprečila ta čin. Slednjič je Lenartič samemu sebi prerezal vrat. Malo živega so ga odveli v radgonsko bolnišnico.

Zločinec je bil navdušen žganjepivec in — pristaš »Štajerca«.

Brzojavna poročila.

Odlikovanje.

DUNAJ 6. (B.) »Wr. Ztg.« poroča: Cesar je podelil bivši dvorni dami nadvojvodinje Marije Terezije, grofici Zofiji Stolberg Stolberski, Elizabetin red prve vrste.

Otvoritev ribiške razstave na Dunaju.

DUNAJ 6. (B.) Danes zjutraj se je tu otvorila mednarodna ribiška razstava. Nagovor je imel pokrovitelj te razstave, naiv. Fran Ferdinand: vlado je zastopal želez. minister.

O katastrofi na otoku Martinique.

LONDON 6. (B.) Reuterjeva pisarna poroča iz Port Castrisa (Santa Lucia): Poročilo parnika »Yare«, da je na otoku Martinique poginilo 2000 ljudi, tiče se onih, kojih smrt se je konstatiralo do 30. avgusta, ne pa onih, ki so poginili povodom novega vulkanovega izbruha, ki se je zgodil dne 3. t. m.

Anglo-kitajska trgovinska pogodba.

LONDON 6. (B.) »Standard« poroča iz Šangaja včerajšnjega dne: Danes so kitajski komisarji in Mackay podpisali anglo-kitajsko trgovinsko pogodbo. Pripravlja se nov dekret, glasom katerega se pobiranje carinskih doklad poveri provincijalnim guvernerjem. Na ta način je ponesrečil poskus cesarske vlade, da bi si sama pridržala te dohodke.

30.000 kron znaša glavni dobiček »Olo-muške razstavne loterije«. Opozorjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% o d b i t k o m.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidarnost z jamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

VELIKA ZALOGA

snovij za moške obleke

iz tu- in inozemskih tovarn

Nasl. Frana Hitty

ul. Barriera vecchia 13.

Velik izbor:

perila, perkalja, cefira, satena.

Specijaliteta podlag (fodre) in drobnarij za krojače.

Naročbe za moške obleke po meri se izvrše po zelo ugodnih cenah v 24 urah.

Na zahtevo vzorci brezplačno in poštne prosto.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

— T R S T —

TOVARNA:	ZALOGA:
Via Tessa,	Piazza Rosario št. 2
vogal	(šolsko poslopje)
Via Limitanea	In Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, sral in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Gene brez konkurence.

ILUSTRIRANI CENIKI ZASTAV IN FRANKO

Predmeti postavio se na narobrod ali železnico (ra. k.).

Objava.

Podpisano vodstvo naznanja, da se prične sol. leto na e. k. pripravnički za učiteljska v Sežani dne 16. septembra t. l. Istega dne se bode vpisovalo učence, dečke, kateri so že dovršili 14. leto starosti in si prisvojili primerno znanje na kakem obširnejši ljudski šoli ali na kakem drugem sličnem učnem zavodu. K zglasitvi se zahteva: a) krstni list, b) zadnje ali pa odpustno spričevalo ljudske šole ali kakenga drugega učnega zavoda, c) zdravniško spričevalo, in d) spričevalo o cepljenju koz.

Za obiskovanje tega učnega zavoda ne plačuje se nič šolnine, marveč daje se pridnim in siromašnim učencem nekoliko državne podpore.

Vodstvo e. k. pripravničke za učiteljska v Sežani, dne 5. septembra 1902.

Al. Bajec, voditelj.

Pozor!

Novo ustanovljeno »Konsumno društvo« pri Sv. M. Mag. spod. oziroma na Kolonkovcu je otvorilo svojo društveno krčmo preskrbljeno s prav dobrim in izvrstnim vinom in jako točno posrežbo.

Priporoča se slovenskim izletnikom za obilen obisk

ODBOR.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.
Salarini Ponte della Fabbrica št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Ulica Poste nuove št. 3. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za binkoštno praznike in birno; obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.50 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od pistna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (zlojdeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1.30 do 2.
Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce od gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, ekvirjev, ogledal, stolice, stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Mlinar

si išče službo in vsprejme eventuelno tudi mlin v najem. Naslov se izve v našem upravnistvu.

Tržaška posojilnica in hranilnica

regulirana zadruga z omejenim poročstvom.
ulica S. Francesco šte. 2, I.
Telefon 952.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastavo po 5 1/2%.
Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.
Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Posčno hranilnični račun 816.004.

Stavbinsko podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delalnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejena naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletne okna za cele stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletne stavbinske kovarske dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvirnih zavitkih).

Odlikovana 1894.

1891.

Odlikovana 1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva
Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinjših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolje izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinjšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeš), strgarskih in rezljarskih izdelkov, za izdelovanje zezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okrasov, gol, korničev in vseh drugih mizarskih potrebščin.

Vsaka konkurenca izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljene pečeh, ter se tvrdka drži gesla: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzjaviti: Doljak — Solkan.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Spoštovane slovenske gospodinjice
Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo
cikorijo.

Srečkanje že 4. oktobra 1902.

Srečke loterije e. k. dun. redarstva
po 1 krono

1500 dobitkov, mej temi 100 glavnih dobitkov v efektivni vrednosti

kron 50.000 kron.

Prvi trije glavni dobitki **kron 25.000, 5000, 1000** se izplačajo na zahtevanje po odbitku zakonitega davka

v gotovem denarju.

Vdobjajo se v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih nabiralnicah in pri

Polizei-Lotterie-Bureau, Dunaj, I. Singerstrasse 2, kateri pošilja tudi vsakemu kupcu srečke brezplačno in franco izkaz srečkanja.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani II) — BARKOVJE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Gosp.

Lekarnar Piccoli
Ljubljana.

Vaše železnato vino sem uporabljal z izvrstnim uspehom pri moji soprogi, katera je dolgo časa nerazvna. Prosim Vas, da mi dopošljete po pošti še šest steklenic zgoraj imenovanega vina.

Dr. L. Färber

e. in kr. stabi zdravnik.

V GORICI, dne 16. junija 1901.

Razprodaja se v lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Gorškem in Tolminskem po K 2.40 steklenica.

Zahtevajte povsod

voščilo (biks)

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

se dobi pri sledečih gg. trgovcih: Emil Cumar Trst, in Opčine, Vekoslav Plesničar ul. Stadion, Ivan Tomazič Barr. Vechia, Ivan Prelog Barr. Vechia, Josip Urdich ul. Stadion, Matej Millonig ul. Ghega, v okolici: Fran Šuman, Anton Sanein v Skednju; Skapin in Pirich, Anton Bak, Stanko Godina, Svetko, Hanibal Škerlj pri sv. Ivanu; Ivan Čergol, Colognati Ben., Josip Pertot, Anton Brumat v Barkovljah; Jaka Stoka na Kontovelju, Josip Guštinčič, Ivan Seles pri sv. Križu, Ivan Fr. Mahnič v Bazovici.

Glavna zaloga:

tvrdka J. Drufovka v Gorici.

V najem se odda

hiša na Opčinah, s kuhinjo, štirimi svbami, vrtom in vodnjakom. Naslov pove uredništvo »Edinosti«.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici

Gospodka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjico po 6% in na uknjižbo po 5 1/2%.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563.
Postno-bran. račun št. 837.315.